

Захвалност... увек и свуда

*„Захваљујте на свему, јер је то Божија воља за вас у Христу Исусу.“
(1. Солуњанима 5:18)*

У неком тржном центру улазимо у једну продавницу, на чијем се улазу преслатки четворогодишњак, петогодишњак врти око себе, удубљен у неку своју игру, док му мама разгледа неку гардеробу и прати га погледом. Он, наравно, у свом свету не примећује никог, док сви застају и гледају га уз осмех. Гледамо га и ми разнежено, застајемо, а он - баш предат свом послу – у једном трну промени путању и ножицом прописно удари у моју ногу.

Стао је, збунио се и бацио поглед кроз горе. Када су нам се очи среле, дочеках га осмехом: „Аууу, момче, ово је чист фаул...Него, како се оно каже...?“ Он ме гледа крупним окицама и онда ће: „Аааа.... каже се, каже се.... ХВАЛА!?“

Захвалност је врлина којом се учимо од малена и сматрамо је мером културе, пристojности и лепог (домаћег) васпитања.

Када је реч о захвалности о којој читамо у Божијој речи, срећемо је у једној далеко другачијој димензији од пуке етике, од чисте уљудности која нашим односима даје мекоћу, проходност и лепоту. Наиме, захвалност је снага, заповест, позив, чак и прописани израз богопоклоњења, регулисан богомданим прописима.

Александар Вајт, шкотски проповедник XIX века, између многих врлина преданог Божијег слуге, беше познат и по необично израженом духу захвалности. За њега је позив „захваљујте на свему“ био попут наочара кроз које је гледао свет око себе. То је чинило да је у појединим приликама, премда већ старац, наликовао наивном детету коме је и комарац био Паганини. Многе је и нервирао том својом особином.

Тек, једног јесењег, тмурног и скоро олујног недељног дана беше пред големим изазовом. Дојахао је у неку удаљену заједницу, иначе малу, а сада и преполовљену одсуством лепог броја оних који се нису усудили да изађу по невиђеном кијамету. Позвали су га да се на почетку службе захвали Богу. Стајао је пред шачицом шмрцавих верника, и сам мокар. Молио се: „Боже, хвала ти... хвала ти... што није сваки дан овакав!“

Елем, позив апостола Павла, из последњег поглавља Прве посланице Солуњанима, на „захвалност на свему“, звучи типично афористично. Као да му понестаје папируса или мастила, па жури да језгровитим мислима искаже све што би хтео, што мисли да би требало. Испред овог позива је онај на „молитву без престанка“, иза њега опомена о „неспутавању Духа“...

Библијске мудрости нису афоризми који стоје сами за себе. Али када је реч о колосалним, свепрожимајућим истинама, онда је и могуће и пожељно исказати их и на овај начин.

Иако нас живот учи да је захвалност људска реакција на људскост, лепоту и нешто што нам годи, Божија реч нам казује да је она принцип који је и последица и узрок животоносних духовних токова.

Неки клиња објашњавао шта је со (вероватно у „Кефалици“!): „То је оно без чега је кромпир – бљак!!“

Зашто нам је живот пречесто тако „бљакаст“, тако сувопаран, монотон, тежак? (Осим што реално јесте такав у много чему.) Од пар милиона одговора које бисмо „као из рукава“ истресли и себи и другима, ту је и онај: да га примамо здраво за готово, као плату,

зараду. Нико то не жели, али се дешава. Захвалност нам негде испури, као уље из мотора који се потом брзо прегрева и зариба. То је процес „подразумевања“, да ствари иду увек како иду, да се дешавају у нашу корист. И онда када негде стане, запне, тешко нам је да захвалимо и другима и Богу „зато што није сваки дан овакав“. Штавише, жалимо се, вајкамо.

Свакодневни брачни и породични живот је често огледало ових ствари у нама. Неком гунђалу од мужа жена свако јутро спремала два јаја за доручак. Волео је једно разбијено, а друго „на око“. Али сваки пут би домаћица била грђена. Зашто? „Ти увек размутиш погрешно јаје!“ Звучи као виц, али многа нас ситна жалопојства одају. Људски је **жалити се**, али изгубимо ли захвалност као „Божију вољу за нас у Христу Исусу“, жалопојке лако освоје, те постају и лице и наличје наше стварности.

Ипак, далеко је чешће да се **не жалимо, али и не захваљујемо**. Мислимо ли да тиме не одајемо утисак „подразумевања“? Да све што нам се дешава, све што имамо и јесмо јесте баш како и мора да буде? Мора ли? Црква је ту због нас, проповедник и његова служба, све што се дешава на богослужењу је ту само ради наших потреба, наших невоља, проблема...

Неисказивањем захвалности – вербалним и невербалним –лично на оног малог ђетића који није проговарао до пете године. Када су се сви већ помирили да је дете немо, он за време једног ручка рече кратко: „Соли!“ Након шока и неверице, на питање зашто није до сада говорио рече: „Нијесам имао потребе...“

Зар стварно немамо потребе и разлога за захвалност? Зар стварно тако брзо заборављамо да „добар дар и савршен поклон долази нам одозго, од Оца светлости, који се не мења као сенка?“ (Јаков 1:17) Рутина носи опасност багателисања наших односа на свим нивоима. Не жалимо се, али... Осионост се лако преруши у навике побожности.

Такође, да ли је врлина ако **захваљујемо само за очигледно**? Корона нас мимоилази, има се, може се, некако се живуцка... Захвалност за очигледно увек подразумева оно добро, очекивано, измољено... А Бог хоће да у „Христу Исусу“ размемо да смо његови и онда када ћути, када чека, када не услишава, не решава, не лечи... „Кроз Христа“ прихватамо његову вољу која нам је неразумљива, неочекивана. „Кроз Христа“ знамо да је Бог добар небески Отац увек и свагда.

Не захваљујемо ми за болест као такву, за невољу као невољу, већ за то што Бог зна зашто неке ствари допушта у нашем животу, зашто неке боли и проблеме не уклања. Тада се истински опуштамо у рукама његове очинке провидности и кадри смо да „захваљујемо на свему“. „Увек захваљујте за све Богу и Оцу у име нашег Господа Исуса Христа.“ (Ефесцима 5:20)

Неком (не)приликом опљачкали Метју Хенрија, енглеског проповедника и познатог тумача Светог писма XVII века. Узели су му све што је имао, са све коњем и оставили га у некој недођији. Касније је записао у дневник: „Боже хвала ти што ми се ово догодило први пут у животу. Хвала ти што су ми узели новац али не и живот. Узели су ми све, а и то није било много. Хвала ти што су мене опљачкали а не неког другог, ко би сада хулио на тебе. Хвала ти што сам опљачкан, а што нисам ја плачкао.“

За многе који се не предају духу захвалности, свесни да све што јесу и имају јесте од Бога, ово звучи као банализовање стварности. Као досетка којом потискујемо псовку! Вероватно тако и изгледа ако не познајемо доброту Онога коме све дугујемо...

Кори Тем Бум у књизи „Скровиште“ описује страхоте нацистичког логора у који је доспела. Као да ужаси свакодневице предворја пакла нису били довољни, па су их још

спопале и вашке. Ова пошаст је додатно загорчавала оне ретке, суморне сате, када нису били изложени иживљавањима нациста. Вашке су их јеле у најдословнијем смислу! Када би скупили снагу за који минут молитве, са сузама су се питале, она и сетра, како да захвале Богу на вашкама. А онда су схватиле да их баш због вашака мимоилазе бруталне и ненајављене контроле и провере!

Захвалност је поглед вере којим видимо да Бог има запањујуће ваљане разлоге и за најгоре ствари које нас задесе у животу. Небројени су открили моћ ове истине. Након невиђених, макар и најављених мука, апостол Павле је с блаженом сигурношћу и испуњеношћу записао: „Он нас теши у свакој нашој невољи, да бисмо и ми могли да тешимо оне који су у невољама, оном утехом којом нас саме Бог теши.“ (2. Коринћанима 1:4)

Историја цркве нам сведочи да су најзначајније, најпотребније и најделотворније службе на светском нивоу покренули они који су схватили како се „од лимуна живота цеди лимунада“. Знамо ли како је настао Црвени крст, ко је покрену Друштво анонимних алкохоличара (ААА), многоброје организација за борбу са зависностима... Они који су захвални на страдањима схватили да је *то Божија воља за вас у Христу Исусу*. То су хришћани и хришћанке којима је искрена захвалност постала начин живота и служења (Thanksgiving – Thanksliving)

Како, онда, да у овој суморној стварности од спорадичности, од ретких напада доброг расположења и избора добре воље дођемо до става, до принципа који се моћно утеловљује у дело? А морали бисмо то? Зашто?

Људи нас посматрају!

Чак и када презиру наша веровања, када нас оспоравају на много начина, ипак нас посматрају. И знате када највише? Када страдамо на било који начин. Посебно нас посматрају они са којима живимо, наша „мала огледалца“ у којима се увек савршено огледамо: деца. А она су баш као свет око нас, баш као наше комшије, колеге, рођаци – не чују и не виде шта би требало, али зато нас увек сниме непогрешиво у најлошијем издању!? (Какав Марфијев закон!)

Зато је очекивање да нам живот донесе разлоге за захвалност јалов посао. Претворимо неприлике у прилике. Од премлаћеног Павла и Силе, чија су леђа била истрањижана римским бичем, човек би очекивао и урлик бола и псовку беса, баш све само не оно што су урадили: „Око поноћи Павле и Сила су се молили и певали химне Богу, а затвореници су их слушали.“ (Дела 16:25) То је онај блажени тренутак победе када и ми и пакао и сви око нас схватамо и схватају да нам живот не може ништа. „Владајте се узорно међу многобошцима, да би, пошто вас оптужују као злочинце, видели ваша добра дела, те прославили Бога на дан његовог доласка.“ (1. Петрова 2:12)

Ђаво нас посматра!

Дух пакости не зна за „обичаје рата“, не зна за „примирја“, некако витештво. Његов једини посао је да „обилази као ричући лав и тражи кога да прождере.“ (1. Петрова 5:8) Да, апостол нас позива да му се одупремо „чврсти у вери“, али – руку на срце – где је вера ако нема захвалности? У нашој духовности нема еликсира, нема самоделујућих механизма, али захвалност свакако даје виталност свему што јесмо, посебно тој тако напорној, спартанској свакодневици.

Бог нас посматра!

„Јер Господње очи помно гледају по свој земљи да покаже своју снагу онима који су му наклоњени целим срцем.“ (2. Дневника 16:9) Небеском Оцу је стало до нашег срца. Зар нас свакодневица не учи довољно колико је дух жалопојства, дух одсутне и/или

спорадичне захвалности убица радости, мотива, колико је гасилац жара блискости и односа?

Има ли шта горе за једну жену, мајку када од својих вољених доживљава само очекивања да им „донесе и принесе“, као да је куварица, собарица или спремачица? Када је последњи пут чула једно обично, али од срца „хвала“.

Има ли шта горе за једног мушкарца, мужа, када у очима својих види да је тек банкомат кога нико не пита може ли, како му је, има ли... а једно обично „Драги, хвала“ или „хвала, тата“ би му дало крила упркос свих брига и умора?

Него, да се подстетимо шта се оно збило тамо давно, давно, у оној рупи од затвора у Филиппима, када су уместо псовке и клетве Павле и Сила запевали у молитви? „... затвореници су их слушали. Изненада је настао јак земљотрес, тако да су се потресли темељи затвора. Сва су се врата отворила, а окови спали са свих затвореника.“ (Дела 16:25-26)

Хоћемо „јаке земљотресе“ који отварају врата свежини, победама? Не мењајмо посао, жену, децу, цркву, земље... *„Захваљујте на свему, јер је то Божија воља за вас у Христу Исусу.“* Бог зна шта нас чини виталним упркос свему, зна да је захвалност „она со без које је кромпир – бљак!“